

شناسایی روش‌های بومی مدیریت خشکسالی (مطالعه شهرستان سرپل ذهاب)

مصیب غلامی^۱، محمد حسین بابایی^۲

^۱دانشجوی دکتری گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه

gholami_mosayeb@yahoo.com

جوامع روستایی به دلیل ارتباط تنگاتنگ با محیط طبیعی و داشتن فرصت‌های محدود از دیرباز در معرض نیروهای مخرب طبیعی به خصوص خشکسالی قرار داشته‌اند، در این صورت کشاورزان هر منطقه به تجربه اقداماتی را جهت سازگاری و مقابله با آن انجام می‌دهند. هدف کلی این تحقیق کیفی که به روش پدیدارشناسی انجام شد بررسی و شناسایی روش‌هایی بود که کشاورزان در برخورد با خشکسالی از خود نشان می‌دهند. برای این منظور جامعه مورد مطالعه را روستاییان شهرستان سرپل ذهاب، که بیشترین خشکسالی‌ها را در سال‌های اخیر تجربه کرده‌اند، تشکیل دادند. افراد مطلع از طریق روش گلوله برفی شناسایی شدند. داده‌های این تحقیق با روش مصاحبه عمیق و مشاهده مستقیم جمع‌آوری و بر اساس الگوی کلاسیکی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. بر پایه نتایج، کشاورزان روش‌های متفاوتی را در برابر خشکسالی بکار می‌برند. به‌گونه‌ای که برخی از شرکت‌کنندگان در تحقیق روش‌هایی از جمله: تغییر الگوی کشت، ذخیره علوفه، تغییر زمان کاشت و برداشت، تنوع معیشت، ترمیم جوی‌های آب و اصلاح شیوه‌های آبیاری را به منظور سازگاری و از روش‌های مانند چرای مزارع خشک شده، خرید آب، کاهش تعداد دام، قطع درختان و نذر و نیاز کردن به‌منظور مقابله با خشکسالی استفاده می‌کنند.

واژه‌های کلیدی: خشکسالی، پدیدارشناسی، مدیریت خشکسالی، روش‌های بومی.